

**Ekspertyza budynków przy ul. Żeromskiego 35 w Boguszowie-Gorcach pod
kątem występowania miejsc gniazdowania oraz schronień ptaków chronionych**

mgr Piotr Wasiak

**Boguszów-Gorce
05.06.2012**

Piotr Wasiak

1. Wstęp

1.1 Zakres ekspertyzy

Przedmiotowa ekspertyza zawiera wyniki inwentaryzacji ornitologicznej wykonanej w budynku przy ul. Żeromskiego 35 w Boguszowie-Gorcach. Inwentaryzację wykonano w aspekcie występowania miejsc gniazdowania ptaków, w szczególności gatunków takich jak: pustułka *Falco tinnunculus*, jerzyk *Apus apus*, oknówka *Delichon urbica*, dymówka *Hirundo rustica*, płomykówka *Tyto alba*, pójdzka *Athene noctua*, puszczyk *Strix aluco*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, pliszka siwa *Motacilla alba*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus* i in.

1.2 Inwestycja

Inwentaryzacja ornitologiczna pod kątem występowania miejsc gniazdowania ptaków została przeprowadzona 2 i 5.06.2012 przed rozpoczęciem inwestycji. Zakres planowanej inwestycji obejmuje następujące zadania:

- wykonanie nowego układu mieszkań (rozbiórka poszczególnych ścianek działowych, wykonanie nowego podziału ścianami działowymi),
- wykonanie izolacji przeciwilgociowej budynku,
- wymiany stolarki okiennej i drzwiowej,
- wymiany drewnianych schodów pomiędzy kondygnacjami na schody z płyt żelbetowych monolitycznych,
- docieplenie dachu wełna mineralna o gr. 20 cm, oraz wymiana elementów konstrukcji dachowej wymagających wymiany lub ich wzmocnienie,
- demontażu starych instalacji elektrycznej i wod-kan (wraz z armaturą) oraz montaż nowych instalacji elektrycznych i wod-kan,
- wykonanie instalacji gazowej oraz instalacji wentylacji grawitacyjnej,
- remontu elewacji poprzez docieplenie ścian zewnętrznych i wykonanie nowego tynku,
- przebudowa schodów zewnętrznych budynku wraz z podjazdem dla niepełnosprawnych,

1.3 Podstawa prawa

Zgodnie z obowiązującym prawem podmioty prowadzące prace związane z remontami i modernizacją budynków powinny kierować się następującymi aktami prawnymi:

1. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks Karny,
5. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

2. Gniazdowanie ptaków w budynkach

Nieremontowane kamienice i budynki z wielkiej płyty, z niezabezpieczonymi otworami w elewacji i stropodachach, pustymi miejscami pod parapetami, przestrzeniami pomiędzy cegłami i rynnami lub stare strychy to miejsca, w których często gnieźdzą się gatunki ptaków charakterystyczne dla dużych miast i osiedli ludzkich. Niestety nierzadko zdarza się, że podczas prac remontowych dochodzi do nieświadomego lub specjalnego niszczenia gniazd, jaj lub zamurowywania żywcem piskląt lub ptaków wysiadujących.

Gatunki ptaków można podzielić ze względu na sposób gniazdowania w budynkach na cztery podstawowe grupy:

- gnieźdzące się na strychach, stropodachach, w różnego rodzaju niszach, takie jak gołąb miejski, pustułka, pójdzka, jerzyk, wróbel domowy, mazurek, kopciuszek czy puszczyk.
- na elewacji, w niewielkich szczelinach, otworach umieszczają gniazda szpak, kopciuszek, sikora bogatka, sikora modra, czasami sierpówka, grzywacz i muchołówka szara.
- na elewacji budynku budują swoje gniazda z błota jaskółki oknówki.
- na balkonach często zakładają gniazda gołębie miejskie, sierpówki, czasami kosy, kopciuszki, pliszki siwe i pustulki.

3. Metodyka inwentaryzacji

Na zlecenie wykonawcy przeprowadzono w obiekcie inwentaryzację pod kątem występowania miejsc gniazdowania oraz wszelkich śladów obecności ptaków, takich jak pustułka *Falco tinnunculus*, jerzyk *Apus apus*, oknówka *Delichon urbica*, dymówka *Hirundo rustica*, płomykówka *Tyto alba*, pójdzka *Athene noctua*, puszczyk *Strix aluco*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, pliszka siwa *Motacilla alba*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus* i in. W celu znalezienia miejsc ich występowania przeprowadzono kontrolę elewacji i strychów budynków, przeglądając wszystkie zakamarki i potencjalne miejsca, w których mogłyby gniazdować ptaki. Zwracano uwagę czy są obecne ptaki, albo pióra lub wypluwki świadczące o wykorzystaniu budynku przez poszukiwane gatunki, a także na rozmiary oraz ulokowanie szczeliny otworów, mogących stanowić potencjalne miejsce gniazdowania. Poszukiwano również śladów po gniazdach oknówki, mogących znajdować się w załomach okien lub pod gzymsami i dachem. Obejrzano również wszelkiego rodzaju nisze, okolice rynien, szczeliny i półki, czy nie ma tam zlokalizowanych gniazd, czy też chociażby śladów odchodów, które mogłyby świadczyć o wykorzystywaniu ich przez ptaki.

4. Wyniki inwentaryzacji, działania minimalizujące i kompensujące

W trakcie kontroli na strychu budynku, pomimo obecności otwartych okien strychowych, nie stwierdzono obecności lęgów ptaków chronionych. Podczas przeglądu elewacji frontowej, od strony ul. Żeromskiego, wykazano gniazdowanie jednej pary wróbli zasiedlających otwór w prawej części ściany. Dodatkowo na elewacji tylnej, od strony podwórka, stwierdzono kilka otworów przy belkach stropowych, na styku ściany z dachem, gdzie wykazano gniazdowanie co najmniej dwóch par jerzyków. Natomiast na elewacjach bocznych stwierdzono pojedyncze otwory, ale nie były one zasiedlone przez ptaki.

Biorąc pod uwagę rozmieszczenie zasiedlonych miejsc i potrzeby ptaków gniazdujących w budynku zaleca się następujące zaplanowanie prac remontowych:

- tymczasowe odstąpienie od remontu wszystkich elewacji i dachu (remontu elewacji poprzez docieplenie ścian zewnętrznych i wykonanie nowego tynku, docieplenie dachu wełną mineralną o gr. 20 cm, oraz wymiana elementów konstrukcji dachowej wymagających wymiany lub ich wzmocnienie) do czasu, aż gniazdujące w budynku ptaki

zakończą lęgi i opuszczą budynek. Zalecenie dotyczy również elewacji bocznych, bo choć nie były one zasiedlone przez ptaki, ale znajdują się w pobliżu zasiedlonych otworów na sąsiednich ścianach, dlatego istniałoby ryzyko płoszenia ptaków w trakcie prac na elewacjach bocznych. Specjalista ornitolog od połowy lipca będzie co tydzień przeprowadzał nadzór ornitologiczny budynku i jeśli jednoznacznie stwierdzi, że ptaki na pewno zakończyły lęgi, to wtedy będzie można przystąpić do remontu elewacji ściany tylnej. Najpóźniejszy możliwy termin umożliwienia rozpoczęcia prac remontowych elewacji tylnej to 15 sierpnia 2012, kiedy to zasadniczo ptaki nie odbywają już lęgów w budynkach.

- dopuszcza się prowadzenie w dowolnym terminie i bez ograniczeń prac związanych z wykonaniem nowego układu mieszkań (rozbiórka poszczególnych ścianek działowych, wykonanie nowego podziału ścianami działowymi), wykonanie izolacji przeciwilgociowej budynku, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, wymiany drewnianych schodów pomiędzy kondygnacjami na schody z płyt żelbetowych monolitycznych, demontażu starych instalacji elektrycznej i wod-kan (wraz z armaturą) oraz montaż nowych instalacji elektrycznych i wod-kan, wykonanie instalacji gazowej oraz instalacji wentylacji grawitacyjnej, przebudowa schodów zewnętrznych budynku wraz z podjazdem dla niepełnosprawnych. Prace te nie wpłyną na zniszczenie miejsc lęgowych ptaków i ich płoszenie.

Ze względu na fakt, że w trakcie remontu zostaną zniszczone szczeliny, które stanowią miejsce gniazdowania jerzyków i wróbla, dlatego zaleca się kompensację po zakończeniu prac remontowych, poprzez rozwieszenie budek lęgowych dla jerzyka i wróbla. Według liczby potencjalnych miejsc do gniazdowania liczbę budek określono na 3 sztuki budek dla jerzyka i 1 dla wróbla, które powinny być umieszczone jak najwyżej na elewacji tylnej, tuż nad okapem dachu. Dokładne miejsce rozwieszenia budek powinno być wcześniej skonsultowane ze specjalistą ornitologiem. Budki powinny być zamontowane najpóźniej do 31.02.2013 r.